

2. Мачача Т.С., Стрижова Т.В., Собецька С.А. та ін. Дизайн і технології : навч.-метод. посіб. Київ : Видав. дім «Освіта», 2018. 64 с.

3. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 клас. Затв. наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22.

URL:<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Savchenko.pdf> С. 51-52

4. Туташинський В. Науково-методичне забезпечення варіативного складника змісту технологічної освіти у професійному ліцеї. *Молодь і ринок*. 2019.№ 3.С. 127–131.

Юрій ЯКИМЕЦЬ,
Тарас ЧУБІНСЬКИЙ
(Дрогобич, Україна)

ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ГОСПОДАРСЬКО-ЕКОНОМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТАРШОКЛАСНИКІВ У ПОЗАКЛАСНІЙ РОБОТІ ШКОЛИ

Актуальність та важливість господарсько-економічного виховання окреслюється тим, що кожна сучасна людина стикається з проблемами господарсько-економічного характеру як у своїй професійній діяльності, так і в особистому житті. Старшокласник як майбутній фахівець тієї чи тієї професійної сфери повинен оволодіти такими необхідними у житті навичками: планування і організації своєї трудової діяльності; якісного виконання професійних обов'язків та тих завдань праці, що встановлені згідно з економічними та іншими трудовими нормативами; оцінки якості своєї діяльності та результатів своєї праці за певними критеріями; пошуку способів підвищення ефективності результатів власної трудової діяльності; вдосконалення виробництва в галузі своєї професійної діяльності. Це значною мірою реалізується у позакласній освітній діяльності.

Певні аспекти досліджуваної нами проблеми стали предметом наукових розвідок та пошуків вітчизняних і зарубіжних дослідників, зокрема А. Андрохович, І. Андрухів, Г. Білавич, А. Василюк, А. Вихрущ, О. Вишневський, З. Гіптерс, Т. Завгородня, В. Оршанський, М. Пантюк, Р. Скульський та ін.

Під формуванням господарсько-економічної культури розуміється вироблення чіткого уявлення про господарську діяльність та закономірності розвитку економічної сфери суспільства, а також виховання на основі цих знань таких якостей особистості, які стануть необхідними у виробничо-економічній діяльності. Формування господарсько-економічної культури нерозривно пов'язане з підготовкою старшокласника до життя, праці, адже праця – одна з важливих та необхідних умов становлення громадянської позиції особистості. У цілісному педагогічному процесі розв'язується низка завдань формування господарсько-економічної культури старшокласників [1].

Найактуальнішими з них можемо вважати формування у школярів економічного мислення; виховання у них навичок господарювання, суспільно-корисної праці; ощадливості, практичності, хазяйновитості; оволодіння елементарними навичками економічного аналізу, навичками заощадження, навичками накопичування коштів. Зазначені завдання можна реалізувати за відповідної системної роботи з формування економічних знань про працю і виробництво, господарювання, умінь і навичок організаційно-економічної діяльності, підприємництва.

Господарсько-економічна культура формується як у процесі вивчення практично всіх навчальних предметів, так і у позакласній роботі. Особливо великі можливості для розвитку господарсько-економічної культури особистості передбачені у змісті таких навчальних предметів, як історія, географія, технологія, хімія, біологія та у факультативних заняттях з цих предметів, організованих у позаурочний час. У перелічених нами

дисциплінах міститься значний обсяг знань з основ економіки і можливостей реалізації економічної діяльності учнів. Основне завдання щодо формування господарсько-економічної культури учнів полягає насамперед у тому, щоб у межах шкільних дисциплін, позаурочної виховної роботи і усталеної практики політехнічної освіти, суспільно корисної та продуктивної праці впорядкувати, оновити й систематизувати економічні знання і уміння, розширити сферу господарсько-економічної діяльності в мінливих соціально-економічних умовах [5, с. 39].

Важливими умовами для формування економічного мислення, на наш погляд, є система знань з економіки та основ господарювання, знання законів ринкової економіки та ринкових відносин, уміння застосувати їх у практичній діяльності, інформативність, юридична підготовка.

Участь у трудовій діяльності створює умови для реального прояву кмітливості, діловитості, обачливості, оперативності – тих якостей, які становлять основу економічного мислення. Економічна свідомість молоді складається зі знань, отриманих у школі, із засобів масової інформації, уявлень як про українську економічну сферу, так і про європейський ринок, а також реалій сьогоденної економічної дійсності.

У зв'язку із розвитком виробничих відносин, ринкової економіки та дедалі більшим інтересом до економіки та господарської діяльності взагалі, деякі дослідники розглядають економічну освіту як обов'язковий компонент виховання школярів.

Господарсько-економічна підготовка старшокласників має забезпечити розв'язання цілого комплексу завдань:

1) давати старшокласникам міцні основи економічних знань, умінь та навичок;

2) включати учнів у справжні виробничі відносини, забезпечувати можливість реальної господарсько-економічної діяльності;

3) прищеплювати навички раціональної організації та використання бюджету часу;

4) виховувати ошадливе, свідоме ставлення до продуктів праці, матеріальних цінностей і довкілля;

5) формувати здатність узгоджувати потреби з економічними можливостями для їх задоволення;

6) формувати вміння суспільнокорисної праці;

7) виховувати здатність до творчості, що сприятиме підвищенню продуктивності праці та якості роботи;

8) домагатися відповідності професійних намірів школярів їхнім особистим інтересам і потребам суспільства [2, с. 64].

Важливе завдання господарсько-економічної підготовки школярів – формування господарської культури, виховання господарського ставлення до матеріальних цінностей та праці. Сучасний старшокласник повинен мати загальне уявлення про сучасні методи господарювання, володіти практичними вміннями та прийомами ошадливості, економності.

Це має проявлятися у небайдужості до всього, що відбувається, в активній життєвій позиції, у свідомому, відповідальному ставленні до праці та її результатів. Нині ця проблема потребує серйозного посилення уваги з боку школи, виховних установ, засобів масової інформації, сім'ї.

ЛІТЕРАТУРА

1. Білавич Г. *Форми позашкільного виховання господарської культури дітей та юнацтва в Західній Україні наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. Психолого-педагогічні проблеми сільської школи.* 2014. Вип. 49. С. 192–198.

2. Будник О., Скульський Р. *Як виховувати господарську культуру у дітей / за ред. чл.-кор. АПН України Скульського Р.П. Івано-Франківськ, 1996. 112 с.*

3. Вихрущ А. *Трудова підготовка учнів у загальноосвітніх школах України (ХІХ – початок ХХ століття).* Київ, 1993. 173 с.

4. Вишневецький О. Сучасне українське виховання. Педагогічні нариси. Львів: Львівський обласний науково-методичний інститут освіти; Львівське обласне педагогічне товариство ім. Г. Ващенко, 1996. 238 с.

5. Нетрадиційні уроки з економіки / укладач Часнікова О.В. Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2008. 128 с.

*Тетяна ЯКОВИШИНА,
Сніжана КОЛОДИЧ
(Рівне, Україна)*

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

У сучасному світі освіти особлива увага приділяється розвитку логічного та математичного мислення у дітей з молодшого шкільного віку. Відповідно до сучасних вимог освітньої системи, формування цих навичок і вмінь в молодшому шкільному віці є одним із ключових завдань педагогіки.

Логіко-математичне мислення – одна з ключових складових раціонального мислення, що включає у себе здатність до аналізу, розуміння та застосування логічних принципів і математичних концепцій. Цей вид мислення важливе як у науковій діяльності, так і в повсякденному житті, оскільки він допомагає розв'язувати проблеми, робити висновки та приймати обґрунтовані рішення.

Логіка та математика взаємопов'язані і використовують спільні принципи. Логіка надає засоби для розв'язання проблем шляхом аналізу та встановлення логічних зв'язків і висновків. Математика, зі свого боку, використовує логічні принципи для доведення теорем, розв'язання задач та розвитку нових концепцій [1].